

Openheid, nieuwsgierigheid en vriendelijkheid

Napraten over de lezing van Nora Asrami

Inge Cohen Rohleder

Een betere ambassadrice dan Nora Asrami kan de moslimgemeenschap in Nederland zich nauwelijks wensen. Hier is niet *'the medium is the message'* maar *'the woman'* – een geleerde vrouw met een stralende lach. Zo pak je het aan als je vooroordelen wilt opruimen.

Asrami begon haar lezing met een korte terugblik op haar eigen carrière en de onderzoeksprojecten waar ze deel van uitmaakt. Vervolgens gaf ze in vogelvucht een helder overzicht van de verschillende stromingen in de islam. Verreweg de meeste Nederlandse moslims maken deel uit van de gematigde mainstream, hetgeen betekent dat ze een doorgewoond leven leiden als gelovige Nederlanders. De grootste groep is afkomstig uit Turkije, een iets kleiner deel uit Marokko en de overige kleinere groepen uit verschillende (oorlogs-)gebieden in het Midden- en verre Oosten.

'Belangrijke rol voor vrouwen', nagesprek met Nora Asrami

Door haar uitgebreide presentatie van feitenmateriaal kwam ze pas later in de workshop toe aan de interessante verhouding tussen de regels van geloof en traditie enerzijds en anderzijds het gedachtegoed in het dagelijks leven. Zij richt zich vooral op de religieuze identiteit van jonge moslims. Door empowerment van moslimmoeders wil ze een bijdrage leveren aan die identiteit; een op theologische kennis gebaseerde persoonlijke geloofsbeleving. Een gesprek hierover binnen het moslimgezin kan mogelijk helpen het afglijden naar radicalisering en terreur te voorkomen. Overigens liggen ook de relaties binnen het gezin en met de omringende samenleving heel verschillend voor de diverse groepen.

Marokkaanse moeders en de waterscheiding

In de nabespreking, georganiseerd door de Werkgroep Hagar-Sarah, lag de focus op houding en gedrag binnen de onderzoeksgroep Marokkaanse moeders, tegen de achtergrond van wat Asrami de 'waterscheiding' noemt. Daarmee bedoelt ze de omslag in de jaren negentig van de vorige eeuw: integratiedebat werd islamdebat. Paul Scheffer en Frits Bolkestein gaven het startschot met termen als 'multicultureel drama'. Echter, de radicale, politieke islam, in Nederland voornamelijk voortgekomen uit het salafisme dat een letterlijke lezing van de Qur'an voorstaat, is maar een zeer beperkte stroming. Verreweg de meeste moslims zijn mainstream en volgen een traditionele, gematigde uitleg.

Deze Marokkaanse moeders hebben (enige) kennis van de klassieke islam. Het doel is de kennis te vergroten en te helpen woorden te geven aan de geloofsbeleving. Zo kunnen gesprekken op gang komen tussen moeders en kinderen, in nauwe samenhang met de eigen familie verhalen en familie-identiteit. Het is uit onderzoek gebleken dat radicale jongeren zwakke familiebanden hebben en hun kennis vaak juist buiten het gezin opdoen. Zo kunnen ze in handen vallen van extreme imams en het internet. Maatschappelijke uitsluiting is deel van een moeilijk te doorbreken vicieuze cirkel naarmate de kloof met de samenleving door sluipende radicalisering groter wordt.

Moeders wordt geleerd te praten met hun puberzonen en -dochters en te bemiddelen in het contact met de vaders. Het project kreeg de naam *Oumnia* – hoop. Nora Asrami moest toegeven dat deze hoop ook voor haar soms dreigde te verdwijnen in de groeiende polarisatie binnen Nederland. Een sluipende vermoeidheid, teleurstelling over de dialoog met de gewone witte Nederlanders die niet echt op gang lijkt te komen. Dit in tegenstelling tot de contacten onderling tussen de vertegenwoordigers van de monotheïstische godsdiensten: islam, jodendom en christendom.

In deze contacten en samenwerkingsverbanden spelen vrouwen een belangrijke rol, benadrukt Asrami. Ze vertelde dat ze zelf streng was opgevoed, met veel regels die voorschreven hoe zij en haar vier zussen zich moesten gedragen. En dat verschilt soms van hoe je in Nederland met anderen omgaat. De omslag van een strak gereguleerde houding naar een model van vrijheid en dialoog – daarin moeten en kunnen vrouwen het voortouw nemen. Kernwoord hierbij is *fitra*, de goede, zuivere mensenziel.

www.alnisa.nl

www.oumniaworks.nl